

Mag u persoonsgegevens verwerken onder de AVG?

(Bron: website Autoriteit Persoonsgegevens)

Onder de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) mag u niet zomaar persoonsgegevens verwerken. U moet daarvoor een zogeheten wettelijke grondslag hebben. Daarom is het goed om vooraf inzicht te hebben in het type persoonsgegevens dat u wilt verwerken. Zodat u weet welke AVG-regels er voor u gelden.

We onderscheiden drie typen persoonsgegevens: gewone, bijzondere en strafrechtelijke gegevens:

- **Gewone persoonsgegevens**
U mag alleen 'gewone' persoonsgegevens verwerken wanneer u de gegevensverwerking op minimaal 1 van de 6 AVG-grondslagen kunt baseren.
- **Bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens**
De verwerking van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens is verboden. Tenzij u zich kunt beroepen op een specifieke wettelijke uitzondering én op 1 van de 6 grondslagen voor het verwerken van 'gewone' persoonsgegevens.

Gewone persoonsgegevens

Kunt u de gegevensverwerking niet baseren op minimaal één van deze grondslagen? Dan heeft u niet het recht om de persoonsgegevens te verwerken.

Welke grondslagen zijn er?

De AVG kent 6 grondslagen voor het verwerken van persoonsgegevens:

1. Toestemming van de betrokken persoon.

Rechtsgeldige toestemming voldoet aan de volgende eisen: vrijelijk gegeven, ondubbelzinnig, geïnformeerd, toegankelijk/eenvoudig, specifiek.

Het moet voor mensen net zo makkelijk zijn om de toestemming weer in te trekken als dat het was om de toestemming te geven.

En u moet kunnen aantonen dat u geldige toestemming heeft verkregen.

Voldoet de toestemming niet aan deze eisen? Dan is de toestemming niet geldig.

U mag de persoonsgegevens dan niet verwerken.

2. De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst.

U mag zich op deze grondslag baseren als u een overeenkomst heeft met iemand en hiervoor het verwerken van persoonsgegevens noodzakelijk is. De overeenkomst zelf mag niet gericht zijn op het verwerken van persoonsgegevens, maar moet een ander doel hebben. U mag alleen gegevens verwerken die nodig zijn voor de uitvoering van de overeenkomst, niet meer.

3. De gegevensverwerking is noodzakelijk voor het nakomen van een wettelijke verplichting.

Bijvoorbeeld: u verstrekt gegevens voor de uitvoering van de belastingwet.

4. *De gegevensverwerking is noodzakelijk ter bescherming van de vitale belangen.*

Bijvoorbeeld in levensbedreigende of zeer ontwrichtende situaties.

5. *De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of uitoefening van openbaar gezag.*

Bv als een organisatie een wettelijke taak heeft

6. *De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen.*

U kunt zich op deze grondslag baseren als u aan drie voorwaarden voldoet: (1) u heeft een gerechtvaardigd belang, (2) de verwerking is noodzakelijk om dit gerechtvaardigde belang te behartigen en (3) u heeft een afweging gemaakt tussen uw belangen en die van de personen van wie u persoonsgegevens verwerkt.

- **Gerechtvaardigd belang**

Ten eerste moet het gaan om een gerechtvaardigd belang. Dit belang moet rechtmatig, voldoende duidelijk verwoord en ook echt aanwezig zijn. Dat is zo wanneer een verwerking aantoonbaar noodzakelijk is om uw bedrijfsactiviteiten te verrichten. Bijvoorbeeld het voeren van een personeelsadministratie.

- **Noodzakelijkheid**

Ten tweede moet de verwerking van de persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang. U moet de verwerking daarom toetsen aan de eisen van (1) proportionaliteit en (2) subsidiariteit.

Dat betekent dat u moet nagaan of (1) het doel van de verwerking in verhouding staat tot de inbreuk voor de personen van wie u persoonsgegevens verwerkt en (2) of u het doel niet op een voor de betrokken personen minder nadelige manier kan bereiken.

- **Afweging belangen**

Ten derde moet u een afweging maken tussen uw belangen en de belangen van de personen van wie u persoonsgegevens verwerkt. Ook moet u hierbij eventueel maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de rechten en vrijheden van deze personen niet zwaarder wegen dan uw gerechtvaardigd belang.

Dit betekent onder meer dat u de gegevens niet langer mag bewaren dan nodig is voor het doel van de verwerking. Gaat het bijvoorbeeld om de verwerking van persoonsgegevens van kinderen, dus jonger dan 16 jaar? Dan weegt uw gerechtvaardigd belang minder snel op tegen hun rechten en vrijheden.

U bent zelf verantwoordelijk om te beoordelen of u zich voor een verwerking van persoonsgegevens kunt baseren op één van de 6 grondslagen. Zorg ervoor dat u goed kunt onderbouwen dat u de verwerking van persoonsgegevens op minimaal 1 van de 6 AVG-grondslagen kunt baseren als de Autoriteit Persoonsgegevens daar om vraagt. Onder de AVG geldt namelijk de verantwoordingsplicht.

Verwerken van Bijzondere persoonsgegevens

Dit zijn bijzondere persoonsgegevens:

- Persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst blijkt;
- Persoonsgegevens waaruit politieke opvattingen blijken;
- Persoonsgegevens waaruit religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;
- Persoonsgegevens waaruit het lidmaatschap van een vakvereniging blijkt;
- Gegevens over gezondheid;
- Gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid;
- Genetische gegevens;
- Biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon.

In de AVG staan 10 uitzonderingen op het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Dat betekent dat het verbod niet voor u geldt wanneer u zich kunt beroepen op één van de grondslagen voor het verwerken van 'gewone' persoonsgegevens én:

1. iemand uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor de verwerking van zijn/haar persoonsgegevens;
2. de verwerking noodzakelijk is met het oog op de uitvoering van verplichtingen en de uitoefening van specifieke rechten van u of de betrokken persoon. Dit op het gebied van het arbeidsrecht en het sociale zekerheids- en sociale beschermingsrecht;
3. de verwerking noodzakelijk is ter bescherming van de vitale belangen van de betrokken persoon of van een andere natuurlijke persoon. Dit geldt alleen wanneer diegene fysiek of juridisch niet in staat is om zijn toestemming te geven;
4. de verwerking wordt gedaan door een stichting, een vereniging of een andere instantie zonder winstoogmerk die op politiek, levensbeschouwelijk, godsdienstig of vakbondsgebied werkzaam is. En die organisatie gegevens verwerkt in het kader van gerechtvaardigde activiteiten en met passende waarborgen;
5. de verwerking betrekking heeft op persoonsgegevens die kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt;
6. de verwerking noodzakelijk is voor de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering. Of wanneer gerechten handelen in het kader van hun rechtsbevoegdheid;
7. de verwerking noodzakelijk is vanwege een zwaarwegend algemeen belang;
8. de verwerking noodzakelijk is voor doeleinden van preventieve of (arbeids)geneeskunde aard. Zoals het beoordelen van arbeidsgeschiktheid en/of het verstrekken van gezondheidszorg;
9. de verwerking noodzakelijk is om redenen van algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid;
10. de verwerking noodzakelijk is met het oog op de archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statische doeleinden.

Let op: u kunt de grondslagen 2, 7,8,9 en 10 alleen inroepen als daarvoor in de nationale wet een rechtsbasis is gecreëerd. De overige grondslagen zijn rechtstreeks toepasselijk en hoeven niet te worden omgezet in nationaal recht.